

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Nguyên tác: Giảng giải *Đệ Tử Quy*

Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc

Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

Bài thứ 62

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Sáng nay chúng ta đang đi đến ý thứ nhất trong khổ chánh văn là “Đông tắc ôn, hạ tắc thanh” hay là “hạ tắc sảng” cũng vậy, tức là “Đông phải ấm, hạ phải mát”, thì không phải chỉ có quan tâm đến cha mẹ về cái chuyện gọi là làm sao cho cơ thể được quạt nồng ấm lạnh, mà phải quan tâm đến cha mẹ trong tất cả các phương diện sinh hoạt.

Ý thứ nhất là “Dưỡng phụ mẫu chi thân”, là quan tâm đến tất cả các cái vấn đề liên quan đến sinh hoạt của cha mẹ.

Tôi đã gói lại, từ việc ăn uống, rồi từ việc mặc, rồi đến việc thuốc men, và đến việc gọi là ngủ nghỉ, chúng ta đều phải quan tâm. Bạn nhớ được từ sự cúng dường thì bạn sẽ nhớ được là cần phải quan tâm đến cha mẹ những điều gì.

Làm sao để chăm sóc được thân thể của cha mẹ?

Trong nội dung “Dưỡng phụ mẫu chi thân” này, Tiến sĩ Thái có đưa ra cho chúng ta 5 ý:

- Một là: Mọi việc sinh hoạt của cha mẹ đều phải quan tâm*
- Hai là: Cung cấp tri thức về “Sức khỏe người già” cho cha mẹ.*

Ví dụ, chúng ta có thể nói với cha mẹ rằng: Ăn nhạt, ăn thanh đạm sẽ giúp tăng sức khỏe của người già

- Ba là: Thay đổi quan niệm của cha mẹ, không thể trong chốc lát

- Bốn là: Làm thế nào để “hóa độ” được người nhà ăn chay?

Chúng ta đã học xong 4 ý đầu, bây giờ chúng ta sẽ học nốt ý thứ 5, cũng là ý cuối cùng trong nội dung “Dưỡng phụ mẫu chi thân”, đó là:

- Năm là: Để cha mẹ hiểu về tri thức sức khỏe thì trước tiên mình phải có tri thức về sức khỏe đã.

Mời các bạn nghe Tiến sĩ Thái giảng:]

Vì thế chúng ta quan tâm cha mẹ, quan tâm người nhà cũng không nên quá gấp gáp. Đương nhiên, nếu quý vị muốn quan tâm sức khỏe của người khác, thì đầu tiên chính mình phải đầy đủ tri thức. Cho nên có câu: “Tri thức chính là sức mạnh”.

[Bây giờ ví dụ là cha thì bị cao huyết áp, rất muốn rằng là hướng dẫn cho cha là cách khi mà huyết áp nó lên thì nên làm như thế nào, thì bây giờ bạn không có một cái tí kiến thức nào thì bạn hướng dẫn gì cho cha mẹ đây?

Rất nhiều người tri thức của họ trên một phương diện nào đó rất là phong phú, vì họ đều là trong cuộc sống khi cần thì lúc đó họ mới nâng cao. Ví dụ nói sức khỏe của mẹ có một chút vấn đề, chúng ta mới hiểu được là lập tức đi nghiên cứu về vấn đề này.

[Tôi có biết về một vị thầy, trước đây thầy không hề học về Đông y ạ, thầy là người xuất gia. Đến khi tôi hỏi là “vì nhân duyên gì mà thầy lại học đông y thế ạ?”, thì thầy có kể chuyện lại là bởi vì mẫu thân của thầy là bị bệnh, cho nên thầy quyết tâm thầy phải học đông y để về chữa cho mẫu thân trước.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta không nên đợi đến khi sức khỏe người nhà có vấn đề rồi mới đi học, lúc này quý vị sẽ cảm thấy rất là mệt. *[Cứ gọi là phòng bệnh hơn chữa bệnh, ta cứ học trước ạ.]* Hiện nay chúng ta nên học trước thật tốt, đem những quan niệm này vào trong gia đình.

[Để kết thúc ý thứ nhất là “Dưỡng phụ mẫu chi thân”, là chăm sóc cái thân thể cho cha mẹ, tôi xin đưa ví dụ để bạn rõ hơn:

Chúng ta đã có hai cái tâm gương tôi chia sẻ trước là Thái Thuận. Thái Thuận biết là mẹ thích ăn dâu, thì vào rừng để hái dâu cho mẹ, nhưng vì biết mẹ thích ăn dâu chín nên anh ta mang hai cái giỏ hai vai. Cứ trái dâu nào chín anh ta bỏ vào một giỏ, trái dâu nào xanh anh ta lại bỏ vào một giỏ, để làm gì? Để mang cái trái dâu chín đây về dâng cho mẹ ăn.

Đến lúc trong rừng gặp phải bọn cướp, đáng lẽ nó giết chết luôn. Thế nhưng nó thấy hai cái giỏ, một bên chín một bên xanh nó mới hỏi, nó hỏi:

- Sao lại đưa hai giỏ này?

Thì anh ta thật thà trả lời rằng:

- Giỏ chín để mang về để dâng mẫu thân, còn cái giỏ xanh ý thì để tôi ăn.

Thì cuối cùng bọn cướp ‘trắc ẩn chi tâm’ - làm người ai cũng có lòng thương cảm, chúng thấy thế chúng thả và chúng bảo là:

- Hãy mang giỏ dâu chín này về cho mẹ ăn đi.

Đó.

Thứ hai là cái câu chuyện về Chữ Đồng Tử, nói về mặc đấy, nhà nghèo quá, hai cha con chỉ có chung nhau một cái khó. Cuối cùng đến khi cha chết, cha bảo rằng:

- Thôi cha chẳng nào cũng chết, con chôn cha nhưng giữ lấy cái khó ấy mà mặc.

Nhưng mà Chữ Đồng Tử không chịu, nhường nốt cho cha cái khó cuối cùng để chôn theo cha. Đây là nói dưỡng phụ mẫu chi thân.

Ngày nay thì sao? Trên trang báo mạng, có một nhà báo kể về một trường hợp như sau:

Cụ M được các con gửi vào Trung tâm Dưỡng lão Thị Nghè (TPHCM) mà chúng tôi có dịp tiếp xúc đã không còn nước mắt khóc cho cảnh ngộ của mình. Cụ đồng ý để con gửi vào trung tâm vì khó sống được chính trong ngôi nhà của mình. Cụ kể:

- Con trai tôi sợ vợ, con dâu thì ngày càng quá quắt. Vợ chồng nó vì tôi mà hục hặc nhau. Chẳng đáng đừng tôi đồng ý vào đây. Ngày đi, tôi chỉ xin các con là tết hoặc ngày lễ thì đón tôi về. Nhưng rồi, Tết, lễ các con tôi bận vui chơi và sợ phiền, không đón mẹ về.

Quà con trai nhờ người mang đến cho cụ, cụ ném tan tành rồi bỏ bữa, nằm liệt luôn mấy ngày liền. Nghe tôi kể vụ án của một công dân xã Đại Đình, huyện Tam Đảo, tỉnh Vĩnh Phúc đưa đơn ra tòa án, kiện chính mẹ đẻ mình đòi tiền công nuôi dưỡng mẹ, cụ bảo:

- Chắc đó là chuyện đùa.

Nếu cụ biết trong đơn kiện, người con trai tính toán chi tiết mỗi ngày phải chi 50.000 đồng để nuôi mẹ, kể từ khi đến ở nhà ông cho đến lúc chuyển về ngôi nhà tình nghĩa do địa phương giúp, số tiền lên tới hàng trăm triệu đồng, thì chắc cụ sẽ còn buồn hơn.]

[Các bạn đừng vội cười những người như thế này. Bởi vì các bạn đang không phải rơi vào cảnh ấy đấy, nhiều bạn không phải rơi. Ví dụ như gia đình nhà tôi chẳng hạn, tôi với lại cư sĩ Ông mà có nghỉ hưu thì chúng tôi có lương hưu. Cho nên hãy đặt mình đúng vào cái vị trí đấy để mà tu sửa.]

Đây là “Dưỡng phụ mẫu chi thân” (Chăm sóc thân thể của cha mẹ).

[Chúng ta bắt đầu đi đến ý]

Thứ hai là: “Dưỡng phụ mẫu chi tâm” (Chăm sóc tinh thần của cha mẹ)

[Chăm sóc tinh thần của cha mẹ là] Khiến trong lòng cha mẹ có thể thường được vui vẻ tự tại.

Ở đây, có một tiền đề chính là tất cả những gì chúng ta làm, nhất định phải khiến cha mẹ yên tâm, không lo nghĩ gì.

[Nội dung này có 3 ý như sau:

- Một: Giữ gìn đức hạnh để cha mẹ yên vui*
- Hai: Giữ gìn thân thể khỏe mạnh để cha mẹ yên tâm*
- Ba: Phải Lắng hội được ý cha mẹ suy nghĩ cái gì*

Tiến sỹ Thái giảng về ý thứ nhất:]

Một là: Giữ gìn đức hạnh để cha mẹ yên vui

Nếu như đức hạnh của chúng ta không tốt, thì dù cho mỗi một ngày, chúng ta đều để cho cha mẹ ăn những món ngon, cho cha mẹ ăn rồi, cha mẹ có cảm thấy vui mừng chăng?

Không thấy vui. Có thể họ vừa ăn vừa lo lắng cho chúng ta.

[Bởi vì muốn cho cái tâm của cha mẹ lúc nào cũng được bình an, thoải mái. Cuối cùng thì quay trở lại, cha mẹ nào cũng lại chỉ quay về nghĩ cho con. Cho nên làm sao thì làm, đức hạnh của chúng ta, phải làm sao để cho cha mẹ yên tâm; thân thể của chúng ta cũng phải làm sao khỏe mạnh để cha mẹ yên tâm.

Các bạn để ý nhớ, mỗi một lần mà các bạn về muộn quá 10 giờ không gọi điện, tôi không biết các bạn như thế nào, nhưng tôi thì là như thế, thì là bắt đầu tôi đã không yên rồi. Vậy các bạn đi đến đâu, đi chơi đến đâu thì các bạn cũng phải gọi là: con đang ở đây, con chưa về được vì lý do này, vì lý do khác, để cho cha mẹ yên tâm, để cho cái tâm cha mẹ hoan hỷ. Cha mẹ hoan hỷ thì chắc chắn không đọa lạc, mà không đọa lạc thì các bạn có phước.

Còn nếu như mỗi một ngày các bạn học, mà cuối cùng các bạn vẫn, thôi chẳng yêu cầu được như Nhan Hồi là “sai bất quá nhị”, gọi là “sai bất quá thập” cũng được. Nhưng mà phải để tâm để sửa. Đây là quán chiếu

như thầy Thái nói là quán chiếu các hành vi của mình, nếu thấy sai phải sửa ngay, thì giữa hành vi và việc học mới không bị sai lệch quá đáng.]

Hai là: Giữ gìn thân thể khỏe mạnh để cha mẹ yên tâm

Trong Hiếu Kinh có câu: **“Thân thể, phát phu, phụ chi, phụ mẫu, bất cảm hủy thương, hiếu chi thủy dã”**, là “Thân thể tóc tai và da thịt này là nhờ cha mẹ mà có, nên không dám hủy hoại tổn thương. Đây là khởi nguồn của hiếu”. Cho nên chúng ta phải chăm sóc tốt sức khỏe của chính mình, đây là việc làm đầu tiên của hiếu đạo.

[Tăng Sâm, trước khi ông sắp chết, ông bắt học trò của ông là lật hết, giở hết chân tay với người tôi ra xem có bị thiếu bộ phận nào không. Bởi vì nếu thiếu một bộ phận tức là bất hiếu với cha mẹ.]

Thời xưa có nói đến gọi là Tư Mã Thiên, ông là người viết ra cái cuốn gọi là “Tư Mã Thiên Sử Ký”, là một cái cuốn nói về sử của Trung Quốc, là nổi tiếng luôn, mà rất là có tác dụng cho tất cả các triều đại sau. Thế thì ông vốn là được Hán Vũ Đế rất là trọng dụng.

Thế thì cũng có một lần ông bênh vực cho Lý Lăng, là một cái vị tướng, bởi vì là Hán Vũ Đế thì nói là dòng họ Lý này là phản. Thế nhưng ông biết Lý Lăng là người tốt thì ông bênh vực. Cuối cùng Hán Vũ Đế giận quá bảo cho chọn 3 hình phạt. Một là phải bị xử tử. Và hai là phải bị gọi bỏ tù, xong đấy rồi là thiên.

Vì ngày xưa có một cái luật gọi là Lục Hình. Lục Hình là 6 cái hình phạt. Nặng nhất là chặt đầu. Thứ 2 là đến chặt tay, chặt chân. Bốn tay chân ấy, là chặt. Thứ 3 là xẻo mũi. Thứ 4 là cắt tai. Và Thứ 5 là thiên.

Thì cuối cùng ông nhận là chịu thiên vậy. Vì sao? Bởi vì ông còn phải quyết tâm để làm bằng được cái cuốn gọi là “Tư Mã Thiên Sử Ký”, và ông biết được rằng khi ông chịu cái hình phạt này là vô cùng nhục nhã rồi, là bởi vì là bất hiếu với cha mẹ rồi. Cho nên ông bảo là chỉ cố làm sao cho những cái ngày tháng còn lại, ông bù lại là viết được xong cái cuốn gọi “Tư Mã Thiên Sử Ký” hoàn thành.

Cho nên là người ngày xưa thì như thế, bây giờ các bạn tha hồ huy thương thân thể.

Tiến sỹ Thái giảng tiếp:]

Cho nên chúng ta phải chăm sóc tốt sức khỏe của chính mình, đây là việc làm đầu tiên của hiếu đạo.

Ba là: Lãnh hội được ý cha mẹ nghĩ gì

Các bậc cha mẹ của chúng ta rất nội tâm. Những cảm nhận trong lòng họ đôi khi không để lộ ra ngôn ngữ, nên chúng ta cần biết cách để lãnh hội tâm cảnh của cha mẹ và những gì cha mẹ cần.

Trong Luận Ngữ có nói, quân tử phải có “Cửu tư” [*“Tu” là suy nghĩ, cửu là chín, đã là người quân tử thì phải có chín cái điều để suy nghĩ trước sau*] có chín điều phải thường biết cách quán chiếu, một vài thái độ. Chín điều gì?

Thứ nhất là “Thị tư minh” (Lúc nhìn thì phải suy nghĩ cho phân minh, [*Đây chính là quán chiếu*];

Thứ hai là “Thính tư thông” (Lúc nghe thì suy nghĩ cho thông suốt).

Cho nên từ trong cách nói năng của cha mẹ mà nhận ra được những nhu cầu trong lòng họ. Ví dụ chúng ta rất lâu không gọi điện cho cha mẹ, mà đợi mẹ gọi đến, đợi cha mẹ gọi chúng ta, chúng ta quả thật là quá thất lễ.

Cha mẹ đến hỏi thăm quý vị tình hình công việc hiện nay, tuy đang hỏi tình trạng công việc của quý vị, nhưng trên thực tế chúng ta nên nghe ra được là họ đang nhớ chúng ta, thậm chí là đang nhớ cháu chắt.

[Giả vờ gọi điện. Không phải giả vờ nhưng mà, khi cất điện thoại lên:

- Thế nào tình hình công việc của con như thế nào?

Nhưng mà chỉ cần nghe thấy tiếng con khỏe mạnh ở đầu kia là mình yên tâm rồi. Tôi cũng bảo hôm nào cư sĩ Trung, cư sĩ Châu quên không xuống vấn an tôi buổi sáng với buổi tối là tôi nhắc. Tôi bảo:

- Thực lòng mẹ không có cần các con phải đến chào mẹ để mẹ cần cái danh, không phải. Nhưng khi con giai, con dâu xuống chào buổi sáng, chào buổi tối thì như thầy Thái nói: À, thấy vẫn phát quang trên đầu, ờ sức khỏe nó vẫn tốt, con dâu cũng thế.

Cho nên là phải thường nghĩ cho cha mẹ, phải lãnh hội được ý của cha mẹ nghĩ gì.]

Chúng ta nghe ra được thì không nên đợi cha mẹ mở miệng mà chủ động nên trở về thăm nom. Thật ra con người chỉ cần trên 60 tuổi thì sự già cả ngày càng rõ ràng, nên khi chúng ta một, hai tháng chưa về thăm cha mẹ, khi nhìn thấy thì có cảm giác thế nào? Sao lại già đi rất nhiều!

[60 tuổi rồi. Nên thường xuyên thời gian này tôi cứ nói chuyện với cư sĩ Ông:

- Ông phải cố gắng nhớ, thoát ai là phải thoát người đấy, phải cố gắng gọi tu sửa, tu tâm dưỡng tính của mình, rồi phải chịu khó.

Cho nên 60 tuổi rồi thì sự già cả ngày càng rõ ràng, nên chúng ta 1-2 tháng chưa về thăm cha mẹ, khi trở về thì nhìn thấy cảm giác thế nào? Sao lại già đi rất nhiều.]

Chúng ta cần phải trân quý cơ hội gần gũi cha mẹ, thể hiện nhiều hơn tấm lòng với cha mẹ. Thường quan tâm, hỏi han. Đây là “Dưỡng phụ mẫu chi tâm”.

[“Bách thiện hiếu vi tiên”, chẳng phải bạn mong muốn rằng bạn có đại phước báu lúc lâm chung sao? Bởi vì nếu không có đại phước báu lúc lâm chung thì chắc chắn là lúc lâm chung bạn rơi vào hôn mê, không nhận ra ai nữa. Mà cái điều kiện để vãng sinh thì bạn phải niệm được 1 câu Phật hiệu lúc lâm chung, tức là lúc ấy bạn phải tỉnh táo. Bạn làm thế nào thì làm để lúc

lâm chung có đại phước báu nó hiển lộ, thì lúc đấy bạn sẽ tỉnh táo, sẽ niệm được một câu Phật hiệu.

*Vậy tích phước cái gì nhanh nhất? “**Bách thiện hiếu vi tiên**” – Trăm điều thiện thì hiếu làm đầu. Sao không tận dụng những cái cơ hội khi cha mẹ vẫn còn sống đây, để mà tận hiếu? Thì cái công đức đấy bạn sẽ tích lũy được. Cứ đi mãi mãi chạy đi đâu đi đâu ấy, giúp hết người này người khác, rồi làm hết cái nọ cái kia, thế rồi cuối cùng cha mẹ vẫn cứ vút còng queo ở nhà. Thì trong đạo nói là gì? “**Bất ái kì thân. Nhi ái tha nhân giả. Vị chi bội đức**”, nghĩa là đến cha mẹ bạn mà bạn không thương yêu, mà bạn nói rằng bạn đi thương yêu người ngoài thì đây là phản bội đạo đức, là giả, không là thật.*

Tôi lại nói lại nhớ. Chẳng phải bạn rất cần đại phước báu lúc lâm chung sao? Có cần không ạ? Vậy thì cái tích lũy đối với cha mẹ này là cái tích lũy nhanh nhất đấy. Bạn cứ thử giờ Công Quả Cách ra mà xem. Đối với cha mẹ mà bạn thường xuyên gọi là, nghĩ đến cha mẹ mỗi ngày – 10 công, bạn cãi cha mẹ một câu bạn mất 1000 tội.

“Dưỡng phụ mẫu chi tâm”. Tôi đã ngộ ra điều này. Mỗi một lần theo tập khí của mình định sân lên với cụ một cái lại nghĩ: Thôi, thôi, thôi, dừng ngay, dừng ngay không là bị 1000 quả bây giờ đây này, dừng ngay, dừng ngay đi. Mà đúng như cư sĩ Loan nói là, nói dừng không có dễ, đúng không ạ? Khi bạn luyện mãi luyện mãi thì dần dần lúc ấy bạn sẽ tiêu dần. Không có bao nhiêu công lũy tích được, cứ gọi như hạt thóc bỏ giỏ, hạt thóc bỏ giỏ thế này, thế thì làm 1 quả cãi cha mẹ một cái là thôi, toàn bộ cái giỏ thóc ấy nó bị thủng một lỗ to, tất cả rò ra ngoài, mất hết.

Cho nên lần trước chúng ta có chia sẻ cái câu chuyện về Nàng Dâu Hiếu Thảo. Khi mà cô con dâu San Hô đối với mẹ chồng rất tốt, mẹ chồng đối xử không ra gì vẫn cứ hết lòng hiếu kính. Nhưng cái cô con dâu thứ hai là cô Túy Hoa thì ghê gớm, đáo đẽ; rồi là mắng chửi mẹ chồng, rồi không cho ăn, rồi bắt làm như đầy tớ, quần áo thì rách mướp. Đến khi quả báo đến thì vợ chồng cô Túy Hoa bị quan phủ bắt bỏ tù.

Thế đến khi cô San Hô chịu nhẫn nhịn như thế thì về sau quả báo đến là cuối cùng lại được sum họp lại với chồng, chăm sóc mẹ chồng.

Thế thì giúp lại vợ chồng cô em dâu ấy là nhà cửa, tiền nong là giúp lại hết. Thì cô em dâu lúc này thực sự quay đầu, vì thấy cái quả báo đến với mình sợ quá rồi, họa đến sợ quá thì quyết tâm là trông nom mẹ chồng, hiếu để bù lại những cái ngày mà mình bất hiếu. Nhưng một năm sau thì bà chết. Cô Túy Hoa, cô khóc thế nào? Cô bảo:

- Mẹ ơi, sao mẹ không sống thêm với con một ngày, để con được báo hiếu cho mẹ để con được trừ bù bớt những cái tội lỗi mà con đã gây ra cho mẹ.

Cho nên một ngày mà cụ còn sống, mà còn gọi là tận hiếu phục vụ với cụ thì đây chính là tu công bổ quá, các bạn có nhớ, các bạn có nhớ không ạ? Chắc không nhớ, mười tám gọi là thuận sinh tử và nghịch sinh tử, **“tu công bổ quá”** - tức là làm ra những cái công đức để bổ trợ cho những tội lỗi, quá là tội lỗi của mình.

Cho nên đây là cái bạn tu được gọi là nhanh nhất, dễ nhất, vậy mà sao không làm? Cứ mong trúng xổ số độc đắc ở đâu đâu ý, không biết rằng là xổ số độc đắc đây bắt đầu từ cha mẹ trở ra.

Xin chia sẻ thêm cùng các bạn một câu chuyện về hiếu dưỡng phụ mẫu, từ đó bạn hãy kiểm điểm xem bạn đã dưỡng phụ mẫu chi tâm được hay chưa nhé. Đang nói đến mục **“dưỡng phụ mẫu chi tâm”**.

MẸ CHỈ MUỐN CÙNG CON ĂN CƠM MỖI NGÀY

[Ôi, tôi cứ mỗi lần tôi nói với đến các bài về hiếu sao tôi lúc nào cũng không giữ được nước mắt. Chắc trước đây mình bất hiếu nhiều quá cho nên là mình cảm thấy là tội nhiều hay sao ý, mỗi lần nói là không cầm được nước mắt.]

Truyện kể về một gia đình chỉ có hai mẹ con, người cha mất sớm nên người mẹ tần tảo sớm hôm, mong nuôi con khôn lớn nên người. Do bà rất thương con nên bà quyết định ở vậy nuôi con, vì bà biết nếu bà đi bước nữa thì sẽ không có cha dượng nào yêu quý con riêng của vợ. Khi đó con bà sẽ rất khổ.

[Cho nên cổ nhân có câu là **“Mồ côi cha thì ăn cơm với cá, mồ côi mẹ liếm lá đầu đường”**. Vì mồ côi mẹ thì cha chắc chắn đi lấy vợ hai rồi, ít người sống ở vậy nuôi con như là cái phim gọi là “Về Nhà Đi Con” lắm, thì chắc chắn là mẹ ghẻ đời nào nuôi con chồng, cho nên là ‘liếm lá đầu đường’. Nhưng mồ côi cha ‘ăn cơm với cá’ vì mẹ bao giờ cũng thương con không có đi bước nữa, vì sợ rằng cha dượng sẽ đánh đập con mình, không thương yêu con mình, nên thường là người mẹ thương con hay ở vậy.

Chúng ta nghe tiếp:]

Như thường lệ sau bữa cơm là đưa con trai của bà sang nhà hàng xóm xem tivi nhờ, vì gia đình cậu nghèo nên vẫn chưa có tivi. Những bi kịch gia đình cũng hay xuất phát từ sự nghèo khó của cuộc sống mà ra.

Cậu hỏi mẹ:

– Mẹ ơi sao nhà mình không có tivi để xem hả mẹ?

Người mẹ trả lời:

– Con à! Nhà mình nghèo nên chưa có tiền mua tivi, khi nào có tiền mẹ sẽ mua tivi cho con xem nhé!

Nhưng bà thừa hiểu là mình chả bao giờ mua được tivi cả, bà cố công cùng cực nuôi con cho nó ăn học còn chưa đủ, huống chi là mua tivi. Bà chỉ nói vậy để đưa con trai của bà không hỏi nữa mà thôi.

[Năm 1975 khi Miền Nam mới giải phóng, thì cả một cái dãy phố của chúng tôi thì toàn các gia đình là nhân viên của Bộ Kế hoạch và Đầu tư. Thì có một cái gia đình duy nhất là cái gia đình cái cô này hai vợ chồng đi nước ngoài về, thì có một cái tivi cũ từ Miền Nam, họ hàng, không phải đi nước ngoài mà có một cái tivi cũ từ Miền Nam gửi ra cho. Lúc đấy chương trình đài truyền hình cũng chỉ là phát thí nghiệm chứ không phải phát chính thức như bây giờ. Cả phố chạy sang xem nhờ cái tivi đấy, thế là đến cái chương trình “Bông hoa nhỏ” là cứ chạy cuống hết cả lên. Thế lúc ấy tôi cũng còn nhỏ, trong lòng cũng cứ mơ ước mãi một điều rằng giá như nhà mình có tivi nhỉ.

Chúng ta nghe tiếp:]

Nhưng đứa con cũng hiểu nên nó nói với mẹ:

– Nay mai con lớn con sẽ làm ra nhiều tiền để giúp mẹ, mua một cái tivi to để xem, mua sắm nhiều đồ dùng trong nhà.

[Hai mẹ con sống trong cảnh nghèo nàn nên cuối cùng con trai biết là như vậy nên thương mẹ nói.]

Người mẹ xoa đầu cậu con trai và cổ họng bà nghẹn lại, nước mắt cứ tuôn rơi: “Tại sao có cái mơ ước có được cái tivi để xem mà mình không làm được cho con, mình thật có lỗi với con, ước gì ông ấy còn sống thì tốt biết bao”. Những giọt nước mắt mặn đắng cứ lăn trên hai gò má gầy gò của bà.

Thấm thoát, thời gian trôi thật nhanh, người con đã học xong đại học và kiếm được một công việc tốt trong một tập đoàn lớn.

[Nghèo thì sao hả bạn? Con có chí, vì quyết tâm phải cải tạo cái nghèo này. Chúng ta đã học ở bài trên có nhớ không ạ? Nghèo thì sao ạ? Biết tri ân.]

Người mẹ thì do quá vất vả, một tay nuôi dạy con nên người và do thời gian trôi qua nên tóc bà đã bạc trắng, còn bà thì hom hem, nhìn bà ai cũng nghĩ bà già hơn cả chục tuổi.

Hằng ngày bà vẫn đợi cơm con đến hơn 10 giờ đêm. Người con thì do bận bịu với công việc nên không hề để ý đến mẹ. Cậu ta suốt ngày chỉ lo hoàn thành công việc mà không quan tâm gì đến gia đình và mẹ của mình sống ra sao.

Một hôm anh ta về và thấy mẹ mình vẫn chờ cơm như thường lệ, anh ta nói:

– Con đã bảo mẹ, con rất bận, mẹ đừng chờ cơm con nữa, mẹ cứ ăn trước đi. Sáng mai con có một dự án quan trọng nên con đi nghỉ sớm đây!

Thế là cậu con trai vào phòng đóng sập cửa lại, để một mình người mẹ già bên mâm cơm lạnh ngắt. Cậu ta không hề mảy may để ý đến suy nghĩ, tâm tư của mẹ như thế nào.

[Đây thầy vừa dạy, bạn phải nghĩ được, phải đón trước được cái tâm tư của cha mẹ bạn, gọi điện đây nhưng mà là nhớ con nhớ cháu. Đây cậu không hề quan tâm.]

Cậu ta không hề mảy may để ý nghĩ đến suy nghĩ, tâm tư của mẹ như thế nào. Bà chỉ mong có một bữa cơm gia đình với con mình thôi. Đời bà một mình lủi thủi bao năm, bà cứ nghĩ con mình học xong ra trường là bà được ở cạnh con, ai ngờ...

Cứ mỗi tháng cậu con trai lại dúi vào tay mẹ một khoản tiền và một bịch thuốc nói là thuốc bổ mua ở nước ngoài tốt lắm, còn tiền cho mẹ thì mẹ thích tiêu gì thì tiêu.

[Đó. Cho nên chúng ta nhiều khi nhầm tưởng cái “dưỡng phụ mẫu chi thân” là các bạn mang tiền về. Tôi còn nhớ ngày trước phụ thân tôi đã nói là:

- Cái việc biếu tiền cha mẹ dễ. Đến quẳng ra một cục tiền dễ. Cái việc chăm sóc cha mẹ, cận kề từng ngày từng giờ nâng giắc, cho đến khi cha mẹ khuất núi mới là khó.

Tôi không hiểu các bạn có thấy câu đây là đúng không ạ? Còn nếu các bạn chưa thấy đúng tức là các bạn chưa chạm cảnh.]

Rồi cậu cứ biên biệt.

[Rất mừng là các bạn đều thấy đúng, tức là các bạn đã chạm cảnh.]

Rồi cậu cứ biên biệt, cậu đi công tác cũng như ở nhà, gần như hai mẹ con rất ít nói chuyện, ăn cơm với nhau. Người mẹ rất buồn vì sự cô quạnh của mình.

Bỗng một hôm, anh ở lại làm muộn, nhận được điện thoại của mẹ, anh đã không nghe, và cho rằng chắc lại gọi về ăn cơm tối. Sau đó, anh nhận

được điện thoại của bác hàng xóm, nói là “Mẹ anh bị bệnh phải nhập viện”. Tin như sét đánh bên tai. Anh vội về và vào viện, anh đến hỏi bác sĩ về tình hình của mẹ mình.

Bác sĩ nói:

– Chúng tôi thành thật xin lỗi anh và gia đình, chúng tôi đã cố hết sức, mẹ anh bị ung thư giai đoạn cuối rồi, do phát hiện muộn nên khối u biến thành ác tính, nên không còn cách nào cứu chữa được nữa.

Người con cầu xin bác sĩ:

– Xin bác sĩ hãy cứu lấy mẹ tôi, hết bao nhiêu tiền tôi cũng chịu, miễn là mẹ tôi khỏi bệnh.

Nhưng anh chỉ nhận được cái lắc đầu của bác sĩ. Anh chạy đến phòng bệnh với mẹ:

– Mẹ ơi! Con sẽ đưa mẹ đến những bệnh viện tốt nhất để chữa cho mẹ, mẹ không thể bỏ con mà đi được.

Bà mẹ rút cái bọc trong túi áo ra, một cái bọc được quấn cẩn thận bằng cái khăn mùi xoa cũ kỹ.

Bà nói:

– Đây là số tiền mà con đưa cho mẹ hàng tháng, mẹ chưa tiêu đồng nào cả, con cầm lấy mà sau này dùng những lúc cần. Mẹ thực sự chỉ muốn được ăn bữa cơm với con thôi.

Người con quỳ xuống bên mẹ và khóc nức nở.

– Mẹ ơi, mẹ ơi! Con xin lỗi, con đã sai rồi...con sai thật rồi!

Bỗng đứng tay bà tuột khỏi tay người con trai, bà đã ra đi, ra đi mãi mãi khỏi cõi đời này. Người con ôm chặt lấy mẹ và khóc, vừa khóc anh vừa nói:

- Con xin lỗi mẹ...Con xin lỗi mẹ!

Đám tang cho mẹ xong, cậu con trai ngồi ăn cơm một mình. Đã lâu lắm rồi anh ta mới ngồi ăn cơm ở nhà. Đồng hồ đã điểm, nhưng sao thời gian trôi chậm như vậy? Lúc đó cậu mới hiểu là sự mòn mỏi chờ đợi của mẹ mình nó đón đau đến như thế nào!

Và rồi, nhiều hôm người ta thấy buổi chiều cậu bê cả mâm cơm ra mộ mẹ, mời mẹ cùng ăn, nhưng xung quanh bốn bề yên lặng, chỉ có tiếng thông reo vi vút như những lời hát mà mẹ từng ru cậu từ thuở nào”.

[Đó. Đây “dưỡng phụ mẫu chi tâm”, bạn có hiểu được không? Hay bạn nghĩ rằng, đây một cục tiền này mang về là đủ lắm rồi?

Hôm trước cư sỹ Hằng cũng bị tôi nhắc nhở. Mẹ ốm, con vào con hỏi mẹ một câu là:

- Mẹ có cần gì không, mẹ có ăn gì không? Mẹ bảo: Mẹ không ăn, mẹ không cần. Thế là con xin phép con đi làm luôn. Thế con có biết là cái người ốm thì thường không muốn ăn không? Cho nên Đệ Tử Quy mới dạy là: Cha mẹ bệnh, nếm thuốc trước; Ngày đêm hầu, không rời bước. Không rời bước dù mẹ có nói là mẹ không cần, cha có nói cha không cần, nhưng đây là người ốm, vậy thì mình phải ở liền bên cạnh.

Ví dụ cha mẹ cảm thấy khó chịu, ‘Để con đâm lưng cho cha mẹ nhé’; cha mẹ muốn uống chén nước ‘để con lấy ngay cho cha mẹ’. ‘Mẹ ơi, cháo mẹ không ăn được, vậy thì con nấu mỳ, vậy thì con nấu cái này cái khác, hay mẹ ăn hoa quả ...’, thì phải nghĩ đến là “Dưỡng phụ mẫu chi thân, dưỡng phụ mẫu chi tâm”.

Thế thì con rót cho mẹ một chén nước thì con rót một chén nước lạnh. Cha mẹ bệnh nếm thuốc trước là nếm xem nó có vừa độ nóng lạnh hay không? Vậy mà con không hề nghĩ cái người đang ốm thì không thể uống được nước lạnh, con đưa ngay một cốc nước lạnh.

Mẹ bảo cần cái khăn để lau mặt thì con đưa cả một cái khăn mặt mới tinh vẫn còn cả cái e-tơ-ket ghim vào đấy. Đáng nhẽ ra thì con phải mang cái

khăn mặt này vào con vò nước ấm con đưa ra cho mẹ. Vậy thì: “Dưỡng phụ mẫu chi tâm, dưỡng phụ mẫu chi thân” con đã làm được điều nào chưa?

Lúc đấy cư sĩ Hằng mới nói rằng:

- Con xin lỗi mẹ. Mẹ đã chỉ lỗi cho con, để cho con biết đường con sửa, không thì con hoàn toàn không biết rằng con đang mắc những lỗi này.

Nếu các bạn cũng mắc như thế thì các bạn phải đây là cái bài học để cảnh tỉnh mình.]

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta xin tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ học đến nội dung thứ 3 của chánh văn 3.1 này, đó là “Dưỡng phụ mẫu chi chí”, là chăm sóc cho cái chí của cha mẹ.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hoá tâm cung kính
Là bạn được thân người*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – Xin cảm ơn.]
